

- PZPPE – Podstawowe informacje dot. planu

Jacek Zaucha, Jakub Turski, Magdalena Matczak

Instytut Morski, Uniwersytet Morski w Gdyni

Projekt Planu
zagospodarowania przestrzennego
akwenów portu morskiego
w Elblągu

Fundusze
Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Projekt Planu zagospodarowania przestrzennego akwenów portu morskiego w Elblągu

Wykonawca: Instytut Morski Uniwersytetu Morskiego w Gdyni

Zespół planistyczny:

Jakub Turski
Jacek Zaucha
Magdalena Matczak
Łukasz Szydłowski
Joanna Pardus

Pracownia Polityki Przestrzennej

Zespół Prognozy OOŚ:

Monika Michałek, Helena Boniecka,
Paulina Brzeska-Roszczyk,
Paweł Janowski, Tomasz Kuczyński,
Agnieszka Gajda, Iwona Zaboroś,
Magdalena Błęńska

Zakład Ekologii Wód

Obszar objęty projektem Planu

- Projekt Planu obejmuje akweny portu morskiego w Elblągu określone rozporządzeniem Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 15 maja 2013 r. *w sprawie ustalenia granicy portu morskiego w Elblągu od strony lądu* wraz z ujściowym odcinkiem rzeki Elbląg pomiędzy granicą portu a Zalewem Wiślanym. Rozporządzenie jest aktem wykonawczym ustawy z dnia 21 marca 1991 r. *o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej* (zwaną dalej „Ustawą”). Zgodnie z art. 2 tejże ustawy akweny portu morskiego w Elblągu wchodzi w skład morskich wód wewnętrznych, przez co zgodnie z art. 37 tejże Ustawy podlegają pod proces planowania i zagospodarowania przestrzennego wód wewnętrznych.
- Akweny portu morskiego w Elblągu znajdują się na rzece Elbląg, która uchodzi do Zalewu Wiślanego.
- Powierzchnia akwenu objętego projektem Planu wynosi 0,9 km².

Uwarunkowania prawne

1. Ustawa z dnia 21 marca 1991 r. *o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej*:
 - wskazuje na cele i zakres tematyczny planów morskich.
2. Rozporządzenie Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej oraz Ministra Infrastruktury i Budownictwa z dnia 17 maja 2017 r. *w sprawie wymaganego zakresu planów zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej* (zwane dalej „Rozporządzeniem”):
 - określa wymagany zakres planów zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej w części tekstowej i graficznej planu.
3. Konwencje i wytyczne międzynarodowe odnoszące się do wód morskich ratyfikowane/ zaakceptowane przez władze polskie.

Uwarunkowania prawne

Projekt planu zagospodarowania przestrzennego akwenu portu morskiego w Elblągu jest sporządzany na podstawie art. 37a ust. 1 Ustawy, zgodnie z którym, Plan będzie rozstrzygał o:

- przeznaczeniu, w tym funkcjach podstawowych wydzielonych akwenów,
- zakazach lub ograniczeniach korzystania z obszarów z uwzględnieniem wymogów ochrony przyrody;
- rozmieszczeniu inwestycji celu publicznego;
- kierunkach rozwoju transportu i infrastruktury technicznej;
- obszarach i warunkach:
 - a) ochrony środowiska i dziedzictwa kulturowego,
 - b) uprawiania rybołówstwa i akwakultury,
 - c) pozyskiwania energii odnawialnej,
 - d) poszukiwania, rozpoznawania złóż kopalin oraz wydobywania kopalin ze złóż.

Funkcja podstawowa oznacza wiodące przeznaczenie obszaru wydzielonego w planach.

Uwarunkowania prawne

Plan, po przyjęciu przez Radę Ministrów,
będzie miał charakter i rangę prawa miejscowego,
tj. będzie podstawą wydawania w obszarach morskich
decyzji odnoszących się do użytkowania
i zagospodarowania obszarów morskich.

Uwarunkowania prawne

Projekt planu został przygotowany z uwzględnieniem celów wynikających z polskich aktów prawnych oraz takich dokumentów strategicznych, jak:

- na poziomie krajowym: *Polityka Morska Rzeczypospolitej Polskiej do roku 2020 (z perspektywą do 2030 roku)*, *Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju*, *Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego Polski Wschodniej do 2020*; *Strategia Rozwoju Transportu do 2020 r. (z perspektywą do 2030 r.)*, *Program rozwoju polskich portów morskich do 2030 roku*, i inne;
- na poziomie regionalnym: *Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Województwa Warmińsko-Mazurskiego 2030*, *Strategia rozwoju portu Elbląg*, *Strategia Rozwoju Turystyki Województwa Warmińsko-Mazurskiego do roku 2025*, *Plan adaptacji do zmian klimatu miasta Elbląg do roku 2030* i inne.

Wersja zerowa planu (v.0)

- **wstępny** podział akwenów o określonych **funkcjach podstawowych** (wraz z numeracją akwenów) wraz z uzasadnieniem;
- wstępne karty akwenów wypełnione w zakresie uwarunkowań:
 - zakazy obowiązujące w poszczególnych akwenach, wynikające z przepisów odrębnych;
 - szczególnie istotne uwarunkowania zewnętrzne i inne istotne informacje dot. poszczególnych akwenów;
- analiza synergii i konfliktów między określonymi rodzajami działalności w poszczególnych akwenach,

Nie ma jeszcze funkcji dopuszczalnych, zakazów i nakazów będących rozstrzygnięciami planu. Pojawią się one w wersji v.1.

Wersja zerowa planu (v.0)

W wersji v.0 wydzielono 36 akwenów, dla których ustalono następujące funkcje podstawowe:

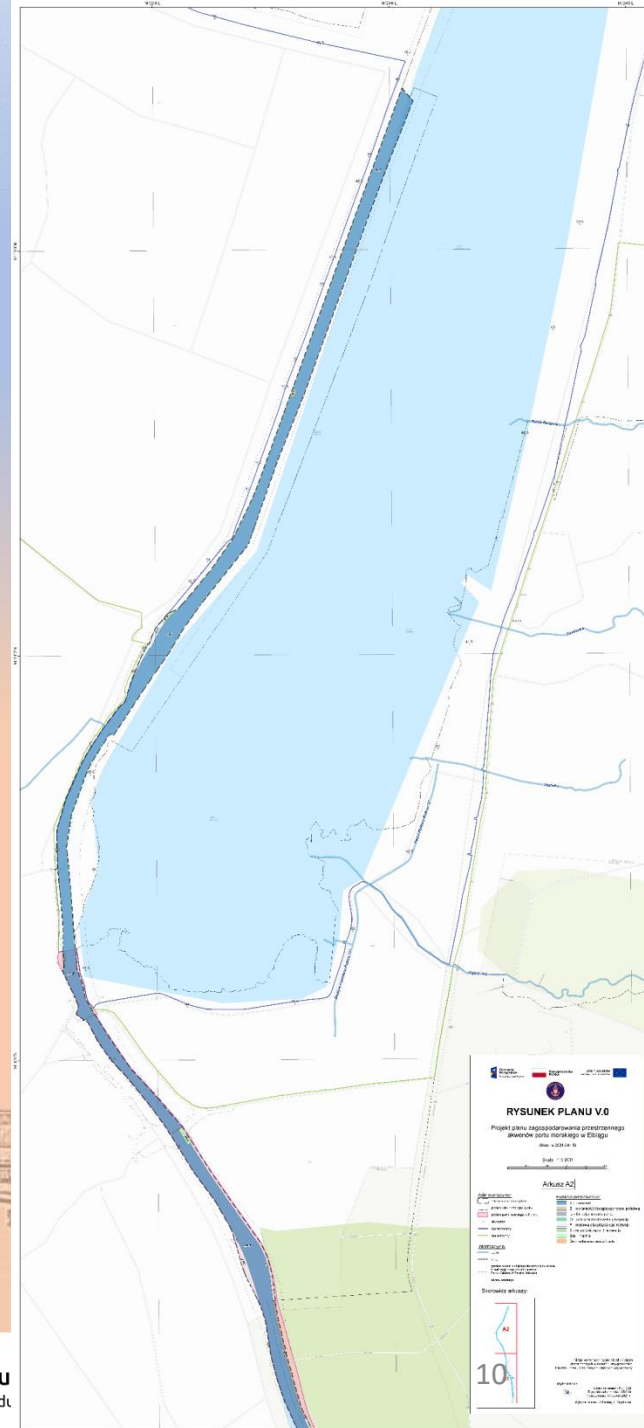
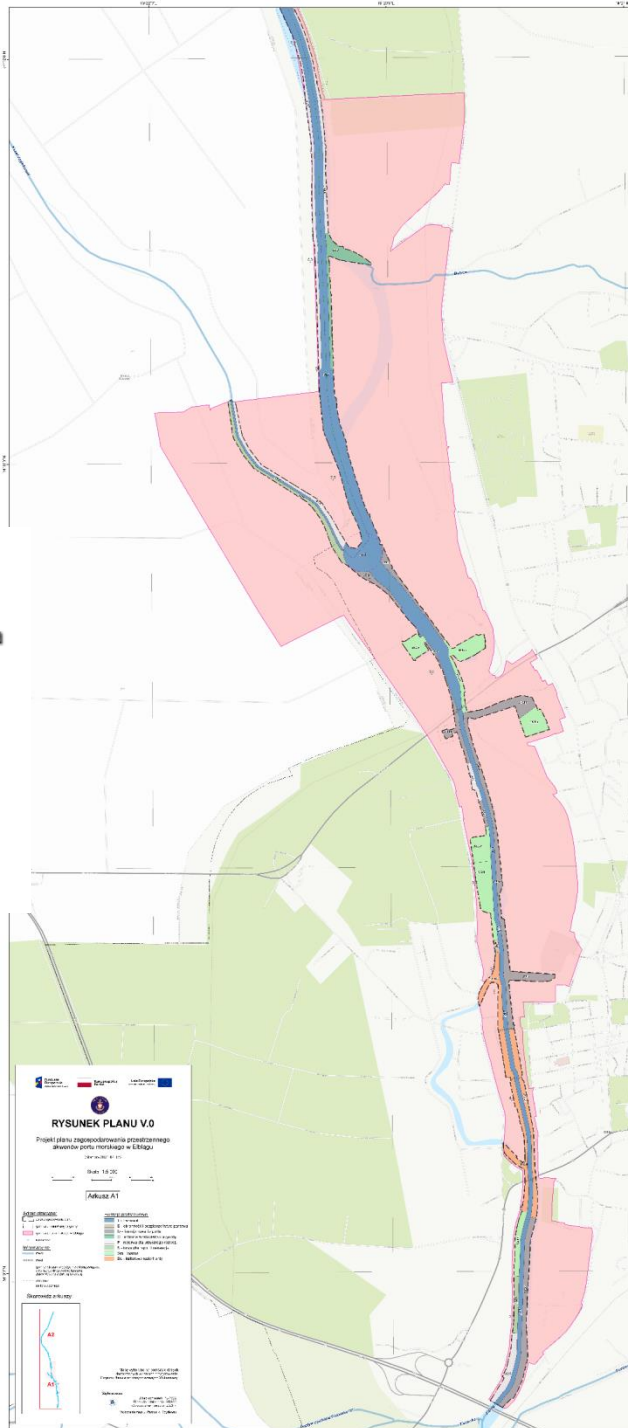
- funkcjonowanie portu (Ip)
- kulturowe waterfronty (Ds)
- mariny (Sm)
- obronność i bezpieczeństwo państwa (B);
- ochrona środowiska i przyrody (O);
- rezerwa dla przyszłego rozwoju (P)
- transport (T);
- turystyka, sport i rekreacja (S);

Definicje funkcji znajdują się w *Uzasadnieniu do projektu Planu* wraz ze wskazaniem konkretnych akwenów nimi objętych.

Rysunek planu wersja v.0

Funkcje podstawowe:

- T - transport
- B - obronność i bezpieczeństwo państwa
- Ip - funkcjonowanie portu
- O - ochrona środowiska i przyrody
- P - rezerwa dla przyszłego rozwoju
- S - turystyka, sport i rekreacja
- Sm - marina
- Ds - kulturowe waterfronty

Fi
Et
Wi

Eu
und

10

Założenia planu (1)

GŁÓWNYM CELEM jest stworzenie narzędzia (planu) dla koordynacji funkcjonalnej i terytorialnej różnorodnych działań przestrzennych, w szczególności realizacji przedsięwzięć inwestycyjnych na obszarach morskich w sposób zrównoważony, tj.:

- aby zapewnić efektywne wykorzystanie ich cech, zasobów i właściwości dla różnych celów społecznych i gospodarczych;
- ograniczyć konflikty między użytkownikami oraz z otoczeniem;
- zapewnić trwałość nieodnawialnych zasobów i procesów przyrodniczych w perspektywie obecnego i kolejnych pokoleń.

Założenia planu (2)

- Plan pozwoli na osiągnięcie celów wynikających z dokumentów strategicznych obowiązujących w Polsce.
- Plan ma chronić najbardziej cenne i unikalne zasoby przestrzenne przed niemożnością ich wykorzystania w przyszłości.

Plan powinien być skonstruowany zgodnie z **podejściem ekosystemowym** (zobowiązanie prawne).

Metoda

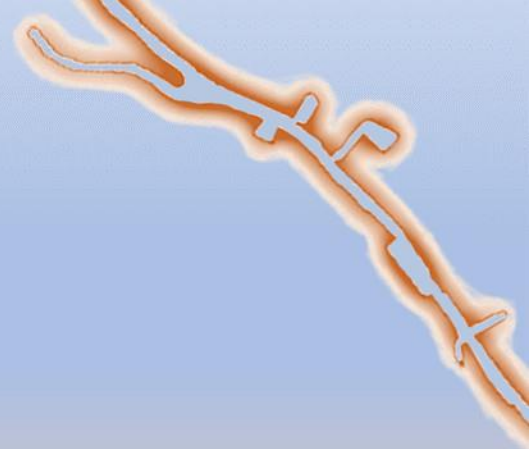
Przy wydzielaniu akwenów i nadawaniu im funkcji podstawowej kierowano się następującymi kryteriami:

- na danym wydzielonym akwenie może istnieć tylko **jedna funkcja podstawowa** (zgodnie z wymogami Rozporządzenia), lecz wiele funkcji dopuszczalnych, które w sposób trwały nie uniemożliwiają realizacji funkcji podstawowej;
- preferowane są funkcje, które są **niezbędne** do utrzymania poprawnej i rozwojowej **działalności portu morskiego w Elblągu**, zabezpieczające dostęp do portu, przeładunek, świadczenie usług portowych itp.;
- należy wspierać **funkcje wzmacniające potencjał rozwojowy miasta Elbląg** i wykorzystujące rzekę Elbląg jako jego ważne makrownętrze i część elbląskiego krajobrazu kulturowego;
- należy wspierać **funkcje typowe dla obszaru rzeki**, jak rekreacja wodna czy wędkarstwo;
- zgodnie z zasadami **podejścia ekosystemowego** należy chronić przestrzeń warunkującą prawidłowe funkcjonowanie ekosystemu rzeki Elbląg jak i odporności na zmiany powstałe w wyniku działalności człowieka (Ustawa art. 37b ust.1a).

Metoda

Przy wydzielaniu akwenów i nadawaniu im funkcji kierowano się następującymi kryteriami: (c.d.)

- należy brać pod uwagę interesy przyszłych pokoleń i zachować przestrzeń pod ich decyzje i rozstrzygnięcia;
- stan i rozwój akwenów portu morskiego w Elblągu są wynikiem nakładania się na siebie przestrzennych rozstrzygnięć planistycznych i innych decyzji zarządczych wobec obszarów morskich i przygotowywany projekt Planu nie powinien zastępować tych innych procesów decyzyjnych. Procesy te powinny być wobec siebie komplementarne;
- uwzględniono inwestycję celu publicznego "Droga wodna łącząca Zalew Wiślany z Zatoką Gdańską", która jest w trakcie realizacji i dla której została wydana decyzja środowiskowa.

Metoda

Wydzielenia zaproponowano na podstawie:

- aktów i dokumentów prawnych (np. rezerваты, przystanie, tory wodne);
- wiedzy naukowej (rybołówstwo, obszary cenne przyrodniczo);
- propozycji eksperckich (np. ochrona brzegu, infrastruktura zapewniająca dostęp do portu tak aby dostęp był niezakłócony a port mogły się rozwijać);
- wniosków zgłoszonych przez interesariuszy.

Uwagi dotyczące roli i konstrukcji planu

Plan:

- Rezerwuje przestrzeń dla pewnych funkcji.
- Nie przesądza czy ostatecznie dana funkcja w danym miejscu się pojawi - to wynika z decyzji podmiotów gospodarczych.
- Nie może regulować kwestii, które ustawowo nie leżą w kompetencjach morskiego planowania przestrzennego (np. konfliktów rybołówstwo a ochrona przyrody).
- Musi być sporządzony zgodnie z wymogami prawa, które np. wskazuje na strukturę kart akwenu, nazwę najważniejszych funkcji (można definiować dodatkowe funkcje) czy kolorystykę rysunku planu.
- Np. na danym wydzielonym akwencie może istnieć tylko jedna funkcja podstawowa.

Przykładowa karta akwenu

Część rozstrzygająca planu, określająca dopuszczenia, ograniczenia, podakweny i inne ustalenia – zostanie opracowana na etapie v.1

KARTA AKWENU			1. OZNACZENIE LITEROWE
ELB.02.P			P
2. NUMER AKWENU	02	3. OPIS POŁOŻENIA	
4. POLE POWIERZCHNI	...km ²		
5. FUNKCJA PODSTAWOWA			
REZERWA DLA PRZYSZŁEGO ROZWOJU (P)			
6. FUNKCJE DOPUSZCZALNE			
7. ZAKAZY LUB OGRANICZENIA W KORZYSTANIU Z POSZCZEGÓLNYCH OBSZARÓW			
8. INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO			
9. WARUNKI KORZYSTANIA Z AKWENU			
10. USTALENIA WIĄŻĄCE SAMORZĄDY WOJEWÓDZTW ORAZ GMINY			

UWARUNKOWANIA

11.ZASADY KORZYSTANIA Z AKWENU

(wynikające z dokumentów lub aktów normatywnych)

- 1) formy ochrony przyrody i ich otulin oraz ustalenia planów ochrony, o których mowa w przepisach o ochronie przyrody:
 - a) brak;
- 2) obiekty i akweny chronione ustanowione na podstawie przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami:
 - a) w akwencie jest zlokalizowany pomnik historii „Kanał Elbląski”;
- 3) obiekty i strefy chronione ustanowione na podstawie przepisów o ochronie środowiska:
 - a) brak;
- 4) strefy zamknięte dla żeglugi i rybołówstwa oraz ogłaszane okresowo strefy niebezpieczne dla żeglugi i rybołówstwa, ustanawiane na podstawie art. 3 ust. 1 ustawy o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej:
 - a) brak;
- 5) ochrona żywych zasobów morza na podstawie przepisów o rybołówstwie morskim:
 - a) w akwencie obowiązują zasady, zakazy i ograniczenia obowiązujące rybołówstwo;
- 6) działania realizowane w ramach Krajowego programu ochrony wód morskich:
 - a) w akwencie obowiązują działania opisane w Krajowym programie ochrony wód morskich.

12.SZCZEGÓLNIESTOTNE UWARUNKOWANIA DOTYCZĄCE AKWENU

- 1) na podstawie przepisów ustawy z dnia 21 marca 1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej akwen jest położony w terytorialnym zakresie działania Dyrektora Urzędu Morskiego w Gdyni, na obszarze morskich wód wewnętrznych RP;
- 2) akwen jest położony na obszarze gminy miejskiej Elbląg;
- 3) akwen jest położony w granicach portu morskiego w Elblągu;
- 4) w akwencie zlokalizowany jest pomost pływający z punktem odpraw granicznych;
- 5) akwen graniczy z terenem Placówki Straży Granicznej;
- 6) nad akwenem zlokalizowana jest strefa czasowo rezerwowana (temporary reserved area) TRA lotnictwa wojskowego;
- 7) na podstawie Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 14 stycznia 2011 r. w sprawie uznania za pomnik historii "Kanał Elbląski" ustanowiono „Kanał Elbląski” obszarem objętym ochroną jako pomnik historii;
- 8) w akwencie udzielono koncesji Stegna nr 18/2007/L. 6 lipca 2018 roku, w obszarze koncesji zostało ustanowione Użytkowanie Górnicze na okres 30 lat.

13.INNE ISTOTNE INFORMACJE

- 1) **REKOMENDACJE:**

Część opisowa karty akwenu, nie są to rozstrzygnięcia planu, tylko informacje

Zasady, które są wprowadzane w akwencie przepisami odrębnymi, poza planem zagospodarowania obszaru morskiego.

Informacje o akwencie, opis najważniejszych aktywności aktualnych na moment opracowania planu.

Zgłaszanie uwag

*Uwagi do zamieszczonej dokumentacji można składać w formie pisemnej
na adres Urzędu Morskiego w Gdyni lub
drogą mailową na adres: planymorskie@umgdy.gov.pl
lub za pośrednictwem ePUAP
w terminie do 12go maja 2021 r.*